

**Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти
у Запорізькій гімназії №97 Запорізької міської ради
у 2023/2024 навчальному році**

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти зорієнтовано на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державними стандартами освіти. Оцінювання ґрунтується на позитивному підході та врахуванні рівня досягнень учнів/учениць.

Основними функціями оцінювання результатів навчання здобувачів освіти є: інформаційна, мотиваційна, формувальна, коригувальна, розвивальна, виховна – відносно здобувачів освіти; нормативна, діагностувальна, інформаційна, аналітична, коригувальна, прогностична - відносно вчителя закладу загальної середньої освіти.

Об'єктами оцінювання результатів навчання здобувачів освіти є складники ключових і предметних компетентностей: розуміння сутності предметів і явищ навколишнього світу, взаємозв'язків і відношень між ними; вміння набувати та застосовувати знання та навички; досвід творчої діяльності; ціннісні ставлення.

Перевірку результатів навчання здобувачів освіти здійснюють з урахуванням принципів психологічної комфортності й здоров'язбережувального характеру освітнього процесу.

Освітня програма гімназії передбачає досягнення учнями/ученицями результатів навчання (компетентностей), визначених Державними стандартами та Типовими навчальними програмами. Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти зорієнтована на ключові компетентності, наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державними освітніми стандартами.

Оцінювання результатів навчання учнів/учениць у гімназії урегульовано Законом України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17), Порядком переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженим наказом МОН України №762 від 14.07.2015 року (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за №924/27369, методичними рекомендаціями щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні, затвердженими наказом МОН № 563 від 15.05.2023 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні» та здійснюється відповідно до рекомендацій, вимог та критеріїв, зазначених у нормативних документах МОН України:

- наказ МОН України від 13.07.2021 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» (для 1-4 класів);

- лист МОН України від 06.08.2021 року №4.5/2303-21 «Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі 5 класів закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» (для 5-х класів);

- наказ МОН України від 01.04.2022 року №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти» (для 5-6-х класів);

- наказ МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» (для 7-9 класів);

- наказ МОН України 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними наказом МОН України 19.08.2016 року №1009) (для 7-9 класів).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів/учениць, що проводяться у гімназії, є **формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація**. Оцінювання, зокрема підсумкове (тематичне, семестрове, річне) результатів навчання здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку з дотриманням правил безпеки під час сигналу «Увага усім. Повітряна тривога!».

Відповідно до національної шкали оцінювання:

- у 1-2 класах здійснюється виключно вербальне оцінювання;
- у 3-4 класах здійснюється оцінювання за чотирима рівнями: високий, достатній, середній, початковий (на кінець навчального року);
- у 5 класах - під час адаптаційного циклу предметного навчання за рішенням педагогічної ради (протокол №1 від 30.08.2023 року) оцінювання впродовж перших двох тижнів здійснюється вербально через формувальне оцінювання, без зазначення балів у електронному класному журналі;
- у 6-9 класах здійснюється оцінювання за 12-бальною шкалою.

Формувальне оцінювання здійснюється з метою допомогти учням/ученицям усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Формувальне оцінювання може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів та учениць, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфолію результатів навчальної діяльності учнів тощо). Під час організації формувального оцінювання вчителі дбають про: формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей; визначення разом з учнями критеріїв оцінювання; формування суб'єктивної позиції учнів у процесі оцінювання; створення умов для формування уміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія); корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання; вихованню відповідальності в учнів, дозволяє учням відчувати себе повноцінним суб'єктом власного навчання; справедливого та об'єктивного оцінювання результатів навчання учнів/учениць.

Поточне оцінювання проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми можуть поєднуватися із фронтальною роботою класу.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета.

Підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання в 3-4 класах здійснюється за чотирима рівнями: високий (В), достатній (Д), середній (С), початковий (П). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формувальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем/ученицею, та коригування освітнього процесу.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання в 5-9 класах здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. Семестрове оцінювання, залежно від безпекової та іншої ситуації, можна проводити за результатами: тематичного оцінювання; поточного оцінювання, отриманого учнями під час очного, змішаного і дистанційного навчання; підсумкового оцінювання за семестр, що можна проводити, зокрема, у вигляді письмової контрольної роботи, тестування, діагностичної роботи, усної співбесіди тощо з використанням, за необхідності, технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень для учнів 1-6 класів та таблиці для учнів 7-8 класів, що видаються учневі/учениці щороку.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог модельних/навчальних та типових навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової (діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування);
- графічної (робота з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (виконання різних видів експериментальних досліджень, навчальних проєктів, STEM-проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо).

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента (курсів за вибором, елективних курсів, факультативів).

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів/учениць, які завершили здобуття початкової освіти та базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації (ДПА). ДПА проводиться відповідно до Положення про порядок проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 р. за N 8/32979.

Оцінювання учнів, які здобувають освіту за однією з індивідуальних форм (сімейною, екстернатною) здобуття загальної середньої освіти, організується згідно з Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314 зі змінами.

Керуючись нормою Закону України «Про повну загальну середню освіту» (абзац третій частини четвертої статті 14) оцінювання результатів навчання учнів/учениць, які одночасно здобувають освіту в закладах освіти країни перебування та України, із тих предметів, які вивчаються в закордонній школі і відповідають предметам української типової освітньої програми, здійснювати на підставі результатів, отриманих у закордонній школі.

Переведення оцінок, отриманих у закордонній школі у 12-бальну систему у межах автономії гімназії здійснює самостійно. Предмети, які діти не вивчали в школі країни перебування (українська мова, українська література, історія України, географія України, захист України, правознавство), оцінюють вчителі гімназії з використанням технологій дистанційного навчання.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів/учениць, визначеними Державними освітніми стандартами, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів/учениць, визначених Міністерством освіти і науки України. У рамках академічної свободи педагогічні працівники гімназії здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети. Методи оцінювання педагогічні працівники добирають самостійно (спостереження, бесіда, тестування, аналіз письмових робіт учнів тощо). Система оцінювання навчальних досягнень учнів має в своїй основі чіткі й зрозумілі вимоги до навчальних результатів здобувачів освіти, які дозволяють їм досягти й перевищити свої результати, розвиває в учнях впевненість в своїх здібностях і можливостях, заохочують учнів апробувати різні моделі досягнення результату без ризику за це отримати негативну оцінку. Вчителі систематично застосовують словесне оцінювання навчальних досягнень учнів, яке дає змогу оцінити індивідуальний поступ учня і його прогрес у оволодінні ключовими компетентностями. Педагоги використовують **самооцінювання** та **взаємооцінювання**. Надають здобувачам освіти можливість вибору рівня завдань як домашніх, так і класних, розробляють для учнів творчі завдання, використовують різнорівневі завдання та надають учням/ученицям право самостійно обирати рівень контрольних та домашніх завдань. З метою виховання відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції у продовж навчання вчителі-предметники стимулюють учнів/учениць до самоконтролю і саморефлексії. Робота учнів під час проведення навчальних занять (уроків) оцінюється вчителями-предметниками оцінками як у балах, так і вербально на засадах академічної доброчесності. Під час оцінювання навчальних досягнень враховується дотримання учнями/ученицями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, **дотримання принципів академічної доброчесності**. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Педагоги гімназії інформують учнів/учениць про критерії оцінювання навчальних досягнень при виконанні навчальних видів роботи. Інформація про критерії оцінювання доноситься учням у різних формах: в усній формі (під час онлайн-уроків, на годинах спілкування класних колективів), шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі (у разі

очного чи змішаного навчання), на офіційному сайті гімназії, у предметних гугл-класах, через інтерактивні інтернет-платформи, інші види комунікації.

Оцінка результатів навчання учнів/учениць є **конфіденційною інформацією**, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам/законним представникам.

Згідно ч.4 ст.17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» річне оцінювання та державна підсумкова атестація здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку в разі переведення його на наступний рік навчання.

Оцінювання зорієнтовано на очікувані групи результатів навчання, передбачені модельною/навчальною програмою з відповідного предмета або курсу. Якщо рівень результатів навчання учня/учениці 5-9 класів визначити неможливо з якихось причин, у класному електронному журналі, свідоцтві досягнень, таблиці навчальних досягнень робиться запис «не атестований(а) (н/а)». У такому випадку річне оцінювання може бути проведено перед початком навчального року, зокрема з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку. В окремих випадках річне оцінювання може здійснюватись упродовж I семестру наступного навчального року.

Учні 1-8 класів можуть бути не переведені на наступний рік навчання та залишені для повторного здобуття загальної середньої освіти в тому самому класі на підставі письмової заяви одного з їхніх батьків чи інших законних представників. Рішення про переведення учня до наступного класу приймається педагогічною радою відповідного закладу загальної середньої освіти.

Моніторинг досягнення учнями/ученицями результатів навчання (компетентностей) проводиться щорічно в кінці I семестру та навчального року. Результати якості навчальної діяльності учнів/учениць аналізуються, що передбачає систематичне відстеження індивідуального розвитку учнів/учениць у процесі навчання.